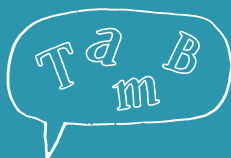

Učíme se venku

JAZYKY

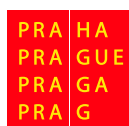
www.ucimesevenku.cz

UČÍME SE VENKU PODPORUJÍ

Ministerstvo životního prostředí

UNITED NATIONS
Informační centrum OSN v Praze

nadační fond avast

DĚKUJEME

Vydalo Vzdělávací centrum TEREZA, z.ú. v roce 2018

Autor Justina Danišová, TEREZA, vzdělávací centrum

Fotografie Justina Danišová

Ilustrace Eva Dostálová, Justina Danišová, Anna Kulíčková

Jazykové korektury Adéla Hronová Hamplová

Grafická úprava Studio VOALA

Vzdělávací centrum TEREZA, z.ú.

Haštalská 17, 110 00 Praha 1

+420 224 816 868

tereza@terezanet.cz

www.ucimesevenku.cz

www.terezanet.cz

TEREZA

CHCETE UČIT VENKU?

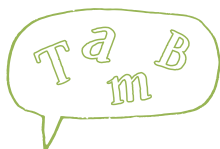
? PROČ?

Učení venku přináší dětem řadu výhod. Kromě rozvoje psychického i fyzického zdraví jim pomáhá zlepšovat pozornost, vzdělávací výsledky, motivaci k učení i vztahy ve třídě. Všechny benefity učení venku jsme popsali v knize *Tajemství školy za školou*, která je volně ke stažení na www.ucimesevenku.cz/tajemstvi-skoly-za-skolou.

? JAK?

Cest ven je mnoho. Můžete začít krátkými aktivitami, vyráběním jednoduchých pomůcek, využít zkušeností kolegů, kteří již venku učí nebo otestovat celou lekci na konkrétní téma. Stačí si jen vybrat, kterým tématem chcete začít! ↓

JAZYKY

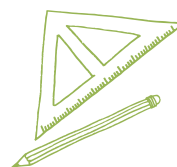
Čtení a psaní venku
otvírá fantazii

LABORATOŘ 1 + 2

Bádání venku přináší
nové objevy i setkání

ČÍSLA

Hmatatelné počty
a geometrie v praxi

ATELIÉR

Nekonečné množství materiálů
i možností ke tvoření
a zároveň výstavní síň

OŽIVLÁ HISTORIE

Historie na vlastní kůži

KDE A JAK ZAČÍT

Největší interaktivní učebna
začíná za vašimi dveřmi

Nové publikace vznikly díky podpoře Magistrátu hlavního města Prahy. Děkujeme.
www.ucimesevenku.cz

POMÁHÁME UČIT VENKU

POKUD HLEDÁTE

INSPIRACI, co venku objevovat – www.ucimesevenku.cz/stahuji

POMŮCKY zdarma, které si vyrobíte venku s dětmi – www.ucimesevenku.cz/pomucky

PŘÍKLADY PŘÍMO Z PRAXE – www.ucimesevenku.cz/blog

KOMUNITU, která sdílí zkušenosti i rady – www.facebook.com/group/ucimesevenku

SEMINÁŘE pro rozvoj své praxe – www.ucimesevenku.cz/seminare

AKTIVITY A HRY ven pro malé i velké – www.ucimesevenku.cz/druziny-venku

ARGUMENTY, proč chodit ven – www.ucimesevenku.cz/proc

PŘIPOJTE SE K NÁM

NA FACEBOOKU – www.facebook.com/ucimesevenku.cz

V UZAVŘENÉ FB SKUPINĚ – www.facebook.com/groups/ucimesevenku

NA INSTAGRAMU – www.instagram.com/ucime_se_venku

ZAKLÁDAJÍCÍ ORGANIZACE

1 ABECEDA VENKU

Cíl:	Vyrobít si písmena abecedy z různých přírodnin. Písmena několikrát využít při různých hrách se zapojením více smyslů i pohybu, aby se dobře zapamatovala.
Čas:	30 min
Věk:	1. stupeň ZŠ
Místo:	okolí školy
Období:	celoročně
Pomůcky:	kamínky, pastelky/voskovky/fixy, pracovní listy (možno vložit do fólií), kartóny, nůžky/nůž, větvičky

1 KAMENNÁ ABECEDA

Děti si vytvoří kamennou abecedu, kterou lze skládat na zem, stůl, pracovní listy – nebo s její pomocí sestavit slova. Inspirujte se ve fotopříloze. Proč jsou některá písmena v pracovních listech modrá? Děti ve skupinách to odhalí jistě rychle. Psaní písmen můžete nechat na dětech, nebo je připravit předem (záleží na čase a dovednostech dětí).

2 ABECEDA V ŘADĚ

Nejjednodušší je úkol seřadit písmena do řady a přiřadit k sobě jejich malé a velké formy. Náročnější úkol je přiřadit písmena k jejich psacím variantám (v pracovních listech nebo napsaným křídou na zemi/prkně)

3 DOMINO

K procvičení využijeme i velké venkovní domino, kde se k sobě přiřazují tiskací a psací verze jednoho písmene (ukázka ve fotopříloze). Doporučujeme připravit jen nařezané kartóny s malými písmeny, děti ve skupinách si pak samy dopisují velká tiskací (nebo i velká psací, tam, kde si trnou). Pak si skupiny vyzkouší sestavit své malé domino a nakonec se spojí a vytvoří celou abecedu. Je vhodné vybrat den, kdy moc nefouká, nebo kartóny zatížit.

4 VĚTVIČKOVÁ ABECEDA

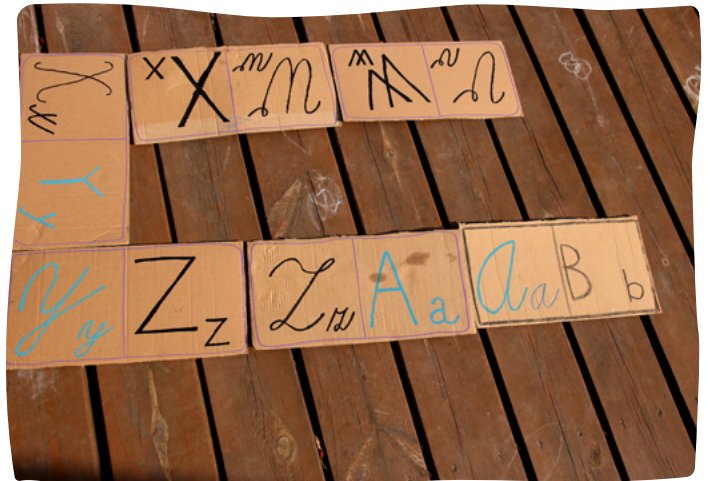
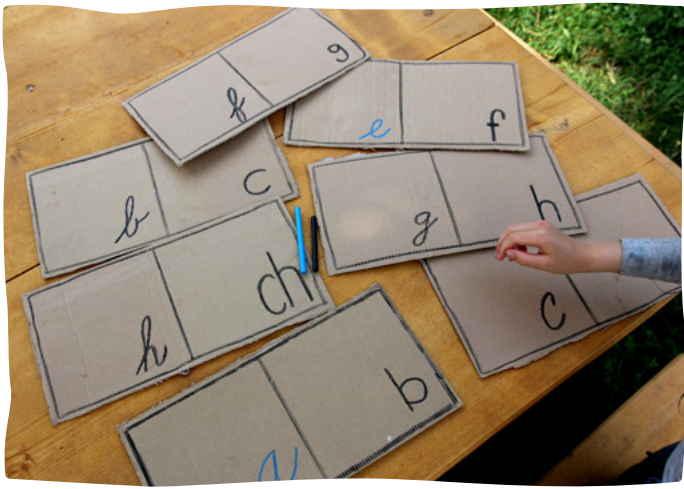
Děti si najdou větvičky a skládají písmena abecedy z nich. Potom společně porovnáme, zda se písmena tvoří lépe z pravidelných či nepravidelných větviček, a odhalíme proč.

! TIPY

Pokud to tvar kamenů dovolí, mohou si děti z druhé strany kamenné abecedy napsat psací variantu písmen (malých i velkých).

Děti si mohou napsat velkou abecedu na zem před školou a „psát“ slova nohama. Například slovo PES napíše jedno dítě tak, že postupně skočí na písmeno P, pak E a nakonec S. Ve skupině se pak každý postaví na jedno písmeno slova, které chtějí společně napsat.

ABECEDA 1

Aa

Bb

Cc

Dd

Ee

Ff

Gg

Hh

Ch ch

Ii

ABECEDA 2

Jj

Kk

Ll

Mm

Nn

Oo

Pp

Qq

Rr

Ss

ABECEDA 3

T t

U u

V v

W w

X x

Y y

Z z

2 KAMENY, KTERÉ MLUVÍ

Cíl:	Pomocí her s kamennými slovy podpořit touhu číst, psát a vyprávět příběhy či tvořit hádanky.
Čas:	20–30 min
Věk:	1.–2. třída ZŠ rodný jazyk, 3.–6. tř. ZŠ cizí jazyk
Místo:	vhodné místo pro hledání kamenů
Období:	celoročně
Pomůcky:	kameny, fixy, pastelky (na kameny dobře chytají např. progresky a akvarelky), papíry

1 HLEDÁNÍ KAMENNÝCH SLOV

Na vyznačeném prostoru (plotem, stromy, oblečením) učitel ukryje nebo pohází kameny s jednoduchými slovy. Děti se rozdělí do skupinek a každá skupina má za úkol najít určitý počet kamenů (např. 8–10). Ve skupině pak slova přečtou a domalují k nim jednoduché obrázky. Učitel prochází mezi skupinami a případně pomáhá, kde je třeba.

2 TVOŘENÍ VĚT A PŘÍBĚHŮ

Po rozluštění slov má skupina za úkol sestavit z nalezených slov věty nebo příběh. Pokud je třeba, může si dopsat jedno až tři slova. Své sestavené příběhy pak přečtou ostatním skupinám.

3 KAMENNÉ HÁDANKY

DOBROVOLNÝ KROK

Skupiny, které mají již hotovo, mohou připravit 1–5 kamenných dvojic jako hádanky pro ostatní skupiny (vždy dvojice SLOVO – OBRÁZEK). Každé dvě skupiny, které budou mít hádanky připravené, si je mohou vzájemně vyměnit.

4 VYMÝŠLÍME KAMENNOU HRU SE SLOVY

Pokud vyjde čas, doporučujeme nechat skupinám prostor pro vymýšlení úkolů či her (pro jednotlivce, skupinu či celou třídu) pomocí kamenů, slov, obrázků (např. opičí dráha s lovením kamenů).

5 KAMENNÉ OHLÉDNUTÍ

V závěru lekce se dětmi ohlédneme, co vše jsme venku stihli. Společně zhodnotíme, co koho bavilo nejvíc a co bychom mohli příště udělat jinak. Domluvíme si místo, kam ukryjeme naše kamenná slova, nebo je vezmeme s sebou do třídy.

3 DOPLŇ U/Ú/Ů

Cíl:	Venku si hravě zopakovat, kam píšeme ve slovech U/Ú/Ů. Objevit, která slova v přírodě U/Ú/Ů obsahují.
Čas:	30 min
Věk:	1. stupeň ZŠ
Místo:	okolí školy
Období:	celoročně
Pomůcky:	kamínky, pastelky/voskovky/fixy, pracovní listy (fólie)

1 KAMÍNKY

Děti ve skupinách si najdou vhodné kamínky a namalují na obě strany střídavě U, Ů, Ú (stačí 5–10 oblázků do skupiny, dle množství vybraných slov). Doporučujeme použít různé barvy pro lepší vizuální kontrolu (např. U zeleně, Ů modře, Ú červeně). Můžete použít pastelky, voskovky nebo fixy. Pokud v okolí školy nejsou vhodné kamínky, můžete si je nasbírat na jiné lokalitě, nebo využít přírodniny, které jsou dostupné a příliš nepoletují ve větru.

2 PRACOVNÍ LISTY

Skupinám rozdáme pracovní listy, úkolem je umístit do slov správné kameny. Necháme dětem čas na diskusi. Po domluveném čase se skupiny přesunou (např. po směru hodinových ručiček) a navzájem si konstruktivně zkontrolují umístění kamenů. Může následovat společné sdílení a debata, kde a proč píšeme U/Ú/Ů.

3 VLASTNÍ HÁDANKY

Každá skupina (dle času) připraví jeden nebo více pracovních listů pro ostatní. Napíší na papír velkými písmeny 3–5 slov s vynechaným místem pro U/Ú/Ů.

Je vhodné doplnit hádanky i jednoduchými obrázky. Když mají všechny skupiny hotovo, mohou si své pracovní listy vyměnit a vyzkoušet nové hádanky. Kdo je hotov, může vymýšlet nová slova na doplnění U/Ú/Ů nebo vybarvovat obrázky.

4 OHLÉDNUTÍ

Společně se ohlédneme a zhodnotíme, co bylo během této lekce nejsnazší, co nejtěžší, kde kolem nás ještě vidíme slova s U, Ů, Ú v praxi (např. dům, ústa, holub atd.).

! TIPY

Děti baví hra, kdy se ve skupině postupně čtou jednotlivá slova a každý si do dlaně schová své řešení – U, Ů nebo Ú. Když mají všichni svůj vybraný kámen v ruce, najednou ruce otevrou a vidí, jaké řešení zvolili ostatní. Správné řešení najdou společně.

Vyrobené pomůcky lze vzít s sebou do třídy a používat opakovaně. Doporučujeme pracovní listy vložit do fólie pro větší odolnost.

DOPLŇ **U, Ú, Ů**

+ dokresli obrázek

BOR

VKA

HOŘ

LAB

Ť

P

DA

K

Ň

RODA

DOPLŇ **U, Ú, Ů**

+ dokresli obrázek

H L

TOK

D M

KRYT

SL NĚ

BER ŠKA

DOPLŇ U, Ú, Ů + dokresli obrázek

DOPLŇ **U, Ú, Ů**

+ dokresli obrázek

MED

ZA

BRO

K

HOL

B

K

ŽE

K

ŘE

Ž

BR

DOPLŇ U, Ú, Ů + dokresli obrázek

ŽOVKA

S

L

DOLÍ

TROJ

HELNÍK

NOR

CHO

DOPLŇ U, Ú, Ů

+ dokresli obrázek

TĚK

TOK

DER

PLNĚK

NOS

KRYT

4 TVRDÉ, MĚKKÉ, OBOJETNÉ

Cíl:	Využít více smyslů a hraním s přírodninami si silněji zažít tvrdé, měkké i obojetné souhlásky. Společně s dětmi si vyrobit hmatovou pomůcku pro rozdělování samohlásek.
Čas:	30 min
Věk:	1. stupeň ZŠ
Místo:	okolí školy
Období:	celoročně
Pomůcky:	kamínky, pastelky/voskovky/fixy, krabičky od vajec, lepenka, modelína/hlína, razítka, ulity/skořápky

1 SKUPINY SOUHLÁSEK

S dětmi zkusíme vymyslet, kolik bude třeba skupin, když každá skupina bude vyrábět jednu skupinu souhlásek (dle počtu dětí – ideálně tři skupiny, nebo šest skupin; vždy dvě skupiny vyrábí shodné skupiny souhlásek). Každá skupina dostane na ukládání souhlásek krabičku od vajec.

2 MATERIÁL PRO SOUHLÁSKY

Skupiny se vydají v okolí školy (předem s učitelem domluví hranice) najít vhodný materiál pro svou skupinu souhlásek. Pro tvrdé jsou ideální kamínky, části cihel, dlaždiček atd. Pro měkké se hodí použít jílovitou hlínu nebo donesenou modelínu. Obojetné dovolují největší kreativitu (např. ulity, které jsou tvrdé, ale dříve ukrývaly měkkou část těla plže, skořápky ořechů – jsou tvrdé, ale ukrývaly měkké oříšky, dřevěné špalíčky – dřevo je tvrdé i měkké). Pokud je třeba, pomůžeme skupinám v hledání nebo připravíme materiál předem.

3 VYRÁBĚNÍ

Děti mohou označit nejen přírodniny jednotlivými souhláskami, ale vyzdobit a označit i odpovídající krabičku od vajec. Pro písmena měkkých souhlásek lze použít razítka nebo na nalezený materiál vytlačit/vyrýt písmeno tužkou/větvičkou.

4 TŘÍDĚNÍ SOUHLÁSEK

V závěru se vždy tři skupinky mohou sejít a společně vysypat své souhlásky na jedno místo. Poté si vymění krabičky a vytřídí souhlásky zpět do správných skupin. Nakonec můžeme sdílet zážitky z vyrábění, hledání vhodných přírodnin a materiálů, co bylo snadné, co nového děti objevily atd.

! TIP

Krabičky můžeme nechat k dispozici ve třídě – kdo bude chtít, může si hravě hmatem zopakovat skupiny souhlásek.

5 VYJMENOVANÁ SLOVA

Cíl:	Venku se dotknout vyjmenovaných slov. Některé slova poznat i rukama. Zapojit víc smyslů a pohyb do učení. „Je skvělé, kolik vyjmenovaných slov lze najít v přírodě.“
Věk:	1. stupeň ZŠ
Místo:	okolí školy
Období:	celoročně
Pomůcky:	přírodniny, kartón, křída, fix, papíry (folie), podložky, pracovní listy Vyjmenovaná slova

1 PŘÍPRAVA

Na úvod sdílejte se třídou cíle lekce: hledat vyjmenovaná slova venku, vyzkoušet si při učení používat více smyslů, pracovat se skutečnými předměty – vyjmenovanými slovy, pokud to bude možné.

2 VÝBĚR HER

Dle času a zájmu si vyberte hry z nabízených, nebo si vymyslete se třídou své vlastní.

ZÁLUDNÉ DVOJICE

Skupinky hledají v terénu dvojice slov a obrázků na papíře či kartonu. Pro přehlednost může každá skupina hledat kartičky jedné barvy. Poté, co děti najdou všechny kartičky, mohou začít luštit záludné dvojice – přiřazovat správné obrázky ke slovům. Nakonec si mohou vše zkontrolovat s učitelem, či s jinou skupinou.

TVRDÝ A MĚKKÝ KÁMEN

Napište si na papír slova, která chcete venku s dětmi procvičit. Doporučujeme spojit k sobě slova jinak, než je běžné v učebnicích a pracovních sešitech. Ideálně použijte slova, která děti venku mohou vidět, slyšet nebo jinak zažít (sýkora/brhlík, sýček/kulíšek, babyka/

modřín, hlemýžď/slimák, mšice/myšice, býk/bizon). U slov vynechte písmeno I/Y (papíry můžeme vložit do průhledných desek a tak je ochránit). Pokud je třeba, přidejte obrázky, nebo nechte děti, ať obrázky samy domalují. Pak připravte kameny: na jednu stranu děti dopíší fixem Y na druhou I, nebo si vytvoří písmena z větvičky či modelíny. A můžete začít doplňovat a vyprávět si o slovech.

KŘÍDOVÉ HÁDANKY

S křídou se dají tvořit obrázkové hádanky. Stačí na chodník, kameny, schody, či prkno namalovat obrázek a děti k němu křídou dopisují příslušné slovo (ve kterém MUSÍ být Y/I: myš, hlemýžď, slimák, lyska, výr). Druhá možnost je psát si slova, ve kterých chybí Y/I, křídou na zem. Děti pak mohou doplňovat Y/I kamenem, větvičkou, nebo je dopsat.

ZÁHADNÉ KAMENY

Akční hledací hra. Na kameny napište „zákeřné dvojice“ slov s I a Y (pykat/pikat, opylovat/opilovat, vir/výr/vír). Skupinky dětí mají za úkol nejprve záhadnou dvojici/trojici najít, následně představit rozdíl mezi slovy ve dvojici pantomimou či divadlem. Pokud se podaří, může si skupina přičíst body za slova a představit dvojice ostatním.

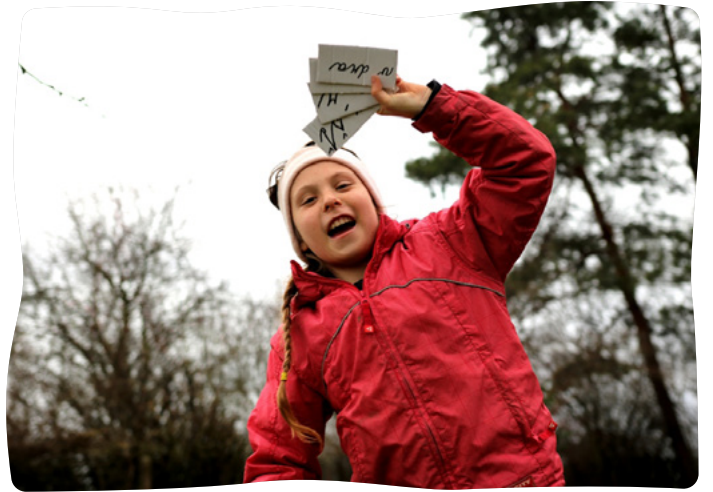
JE V PŘÍRODĚ VÍC I NEBO Y?

Skupiny hledají v přírodě přírodniny, které mají I/Y a sepisují je na dva listy papíru. Čeho bude víc? U nás jasně vedlo I.

! TIPY

Hra YPSILONIE. Vyzkoušejte i venku, dá se skvěle hrát (když neprší a nefouká), stačí větší podložka. Pokud je teplo, můžete hrát na spojených deskách velkou kompletní hru. Pokud je chladněji, doporučujeme rychlohry na jednotlivých deskách ve skupinkách. Koho by lákalo vědět víc o HŘE YPSILONIE:
<http://new.lorisgames.cz/cs/ypsilonie>.

Ven se hodí i hravé LOGICO s vkládacími kartami na vyjmenovaná slova. Při práci se slovy nám hodně pomáhalo nakukovat do knihy Výři nesýčkují, která vysvětluje řadu záludných dvojic. Děti bavila kontrola i v přírodovědných knížkách a určovacích klíčích – byla to jiná hodina češtiny.

CHYBÍ Y NEBO I

L

ŠKA

L

SKA

L

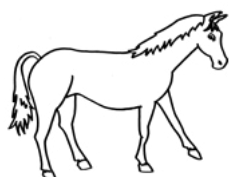
SKA

L

ŠAJ

KOB

LA

KOB

LKA

Viděli jsme venku

CHYBÍ Y NEBO I

M

Š

CE

MŠ

CE

M

Š

HM

Ž

S

ČEK

V

R

Viděli jsme venku

CHYBÍ Y NEBO I

HRDL

ČKA

BRHL

K

SL

PKA

S

KORA

J

Ř

ČKA

KON

PAS

STEHL

K

Viděli jsme venku

CHYBÍ Y NEBO I

S	KORA	X	BRHL		K
BAB	KA	X	MODŘ		N
HLEM	ŽD	X	SL		MÁK
MŠ	CE	X	M		ŠICE

CHYBÍ Y NEBO I

B		K	X	B		ZON
S		SEL	X	SV		ŠŤ
M		Š	X	Ž		ŽALA
NETOP		R	X	SLEP		Š

6 ČTENÁŘSKÉ DÍLNY

Cíl:	Zažít, jak jiné umí být čtení venku, na příjemném místě, které si děti samy vyberou.
Čas:	20–40 min
Věk:	1.–8. třída ZŠ (MŠ může naslouchat předčítání)
Místo:	příjemná lokalita v okolí školy
Období:	v teplejší části roku
Pomůcky:	knihy, podsedáky, (papír a tužka), (pro aktivitu Strom jako čítanka kusy jednobarevné látky, fixy)

1 HLEDÁME NAŠE ČTENÁŘSKÉ MÍSTO

Nejprve je nutné najít si s dětmi v okolí školy příjemné a bezpečné místo pro čtenářské chvíle, můžeme ho společně předem vytipovat a pak ho jít propátrat. Když je místo vybrané, doporučujeme si jasně s dětmi domluvit hranice, kam až vede prostor určený pro čtenářské dílny.

2 OSOBNÍ HNÍZDO

V domluveném prostoru si každé dítě najde své vlastní čtenářské „hnízdečko“. Prostor, kde se mu bude dobře, nerušeně číst. Je přínosné, pokud sem budete chodit na čtenářské dílny pravidelně, a děti tak budou moci sledovat své místo v průběhu roku.

3 ČTENÍ, TVOŘENÍ A SDÍLENÍ

Je překvapivé, že stačí vyrazit kousek od školy a čtení a povídání o knihách najednou chutná jinak. Někdy děti vyzveme, aby si přinesly své oblíbené knihy pro venkovní čtení. Můžeme využít i některou z tvořivých her z Ateliéru <https://ucimesevenku.cz/atelier/>. Hry s přírodninami často nastartují kreativitu, a diskuze nad řádky je pak jiný zážitek.

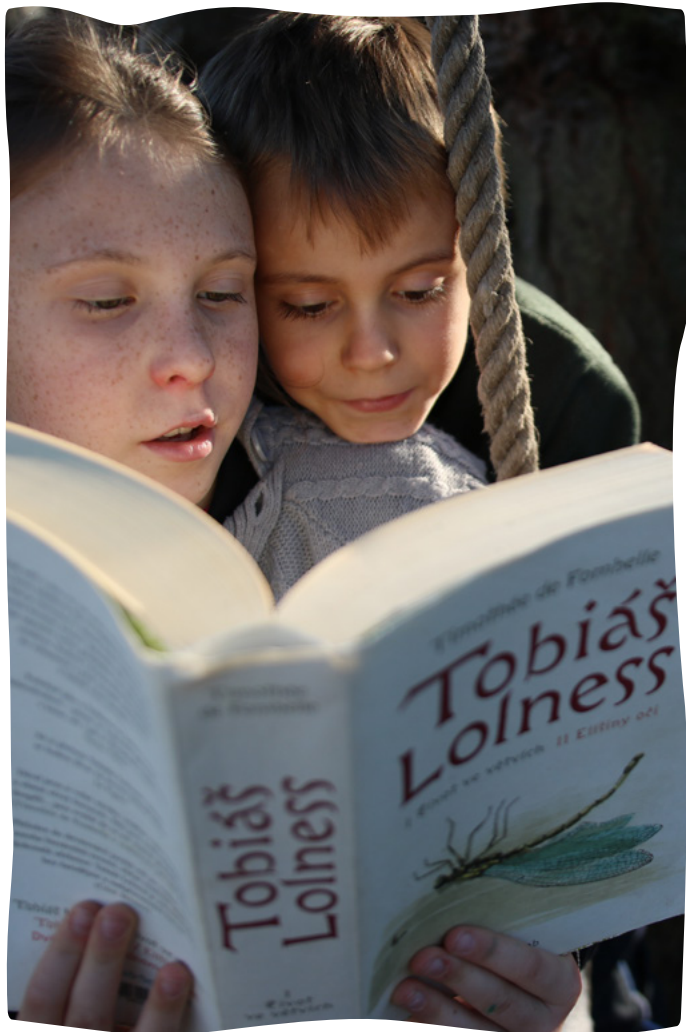
! TIP PRO NEČTENÁŘE

Pro malé nečtenáře doporučujeme občas vyrazit ven s knihou a udělat si poslouchání v trávě nebo pod stromem. Na čtení můžou navázat hry (hodí se např. OKNO DO KRAJINY z Ateliéru, viz výše) a tvoření.

! TIP PRO MALÉ ČTENÁŘE

S menšími čtenáři doporučujeme vyzkoušet hravou aktivitu STROM JAKO ČÍTANKA, která spojuje čtení s přírodovědou (a to vše venku). Na kusy látky napíšeme názvy částí stromu, připojíme i podobná slova (PLOD/ PLOT) pro větší soustředění na detaily. Do každé skupiny rozdáme jednu sadu nápisů a požádáme děti, aby názvy šetrně umístily na strom. Pak společně procházíme naší „čítankou“ a kontrolujeme popisky.

Zbude-li ještě čas, rozdáme do skupin několik kusů látky s fixy a necháme je napsat a označit libovolné předměty v blízkosti jejich stromu.

Cíl:	Objevit kouzlo psaní příběhů venku. Inspirovat se výhledy do krajiny kolem nás i pod našima nohama.
Čas:	30 min
Věk:	4.–9. třída ZŠ; SŠ
Místo:	jákykoliv tematicky vhodný prostor venku
Období:	celoročně, vhodné je především příjemné a teplé počasí
Pomůcky:	papíry, rámečky, psací podložky, tužky, (kolíčky) TIP: Radu, jak rychle vystříhnout rámečky pro celou třídu, najdete ve fotonávodu na www.ucimesevenku.cz

1 HLEDÁNÍ TÉMATU

Na vhodném, domluvou ohraničeném místě (klidně blízko u školy), rozdáme studentům rámečky. Úkolem každého studenta bude najít svůj výhled – své venkovní téma (krajina, tráva, strom, kámen atd.), kterému chtějí věnovat svou pozornost a sepsat o něm příběh či pětilístek (popis viz rámeček na konci lekce).

2 TVOŘENÍ PŘÍBĚHU

Během domluveného času má každý student čas vytvořit příběh nebo pětilístek na své vybrané venkovní téma.

PĚTILÍSTEK

Pětilístek je „básnička“ v pěti řádcích, která autora vede, aby téma a své znalosti nebo názory shrnul podle následujícího schématu. Do prvního řádku napíše jednoslovný název pro téma (obvykle podstatné jméno). Do druhého řádku doplní dvouslovný popis tématu, jeho zásadních vlastností, jak je vidí pisatel (odpověď na otázku: Jaké je téma?). Třetí řádek vytvoří ze tří slov vyjadřujících dějovou složku tématu – tedy, co „téma“ dělá nebo co se s ním děje. Do čtvrtého řádku autor napíše větu o čtyřech slovech, která se vztahuje k tématu (sloveso může chybět). Do páté řádky napíše jednoslovné synonymum, které vyjadřuje podstatu tématu.

Inforámeček:

Pětilístek je metoda programu RWCT = Reading and Writing for Critical Thinking (čtením a psaním ke kritickému myšlení, www.kritickemysleni.cz). To je komplexní vzdělávací program, který je tvořen praktickými technikami a metodami s cílem rozvíjet tvořivé, intuitivní a nezávislé myšlení, které pomáhá s porozuměním předkládané látky.

3 ZAJÍMAVÝ DETAIL

DOBROVOLNÝ KROK

Kdo má hotovo, může příběh či pětílístek vystavit tak, aby bylo jasné, jaké téma popisuje. Celá třída prochází galerií příběhů, prohlíží, pročítá a hledá příběhy či pětílístky, které je nejvíc zaujaly.

4 VÝSTAVA V GALERII

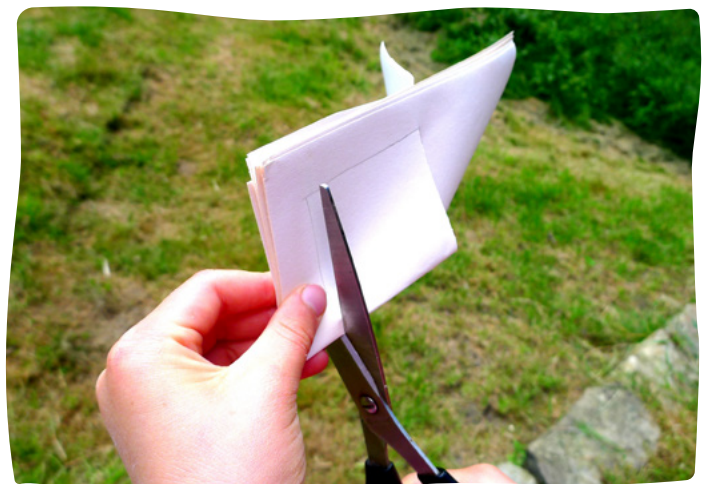
Kdo má hotovo, může příběh či pětílístek vystavit tak, aby bylo jasné, jaké téma popisuje. Všichni prochází galerií příběhů, prohlíží, pročítají a hledají příběhy či pětílístky, které je nejvíc zaujaly.

5 DISKUZE A OHLÉDNUTÍ

V závěru lekce se žáky diskutujeme nad tím, jak se jim venku tvořilo, zda je napadaly jiné příběhy a témata než ve třídě. Jaký příběh je při procházení galerie zaujal a proč? Můžeme i plánovat, kam by chtěli žáci vyrazit příště, jaká témata by chtěli zpracovávat (betonové město, hřiště, park, divočina ve městě atd.).

! TIP

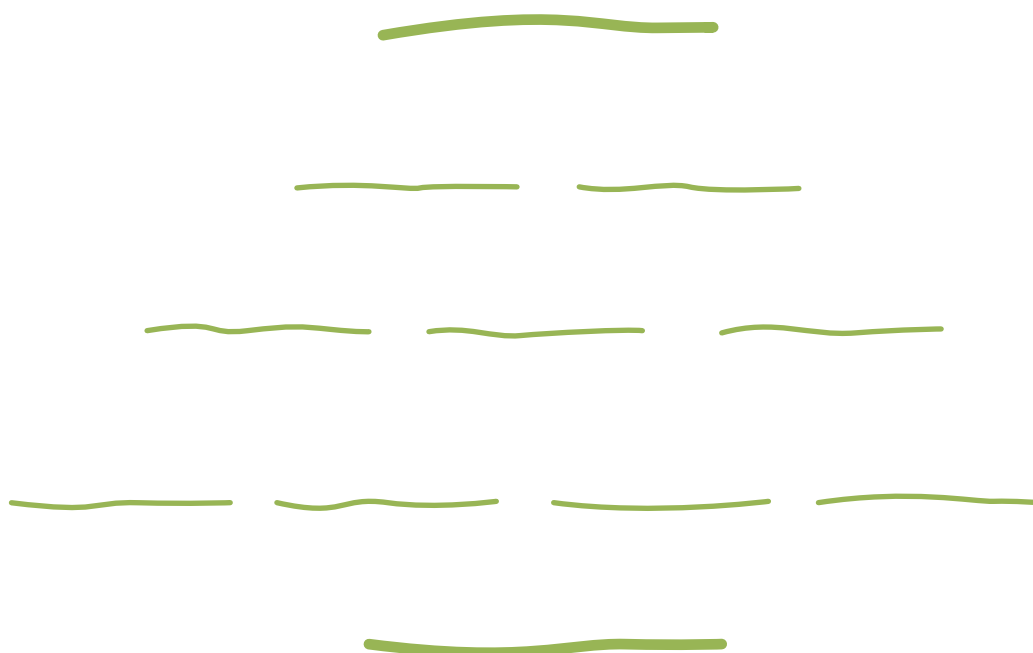
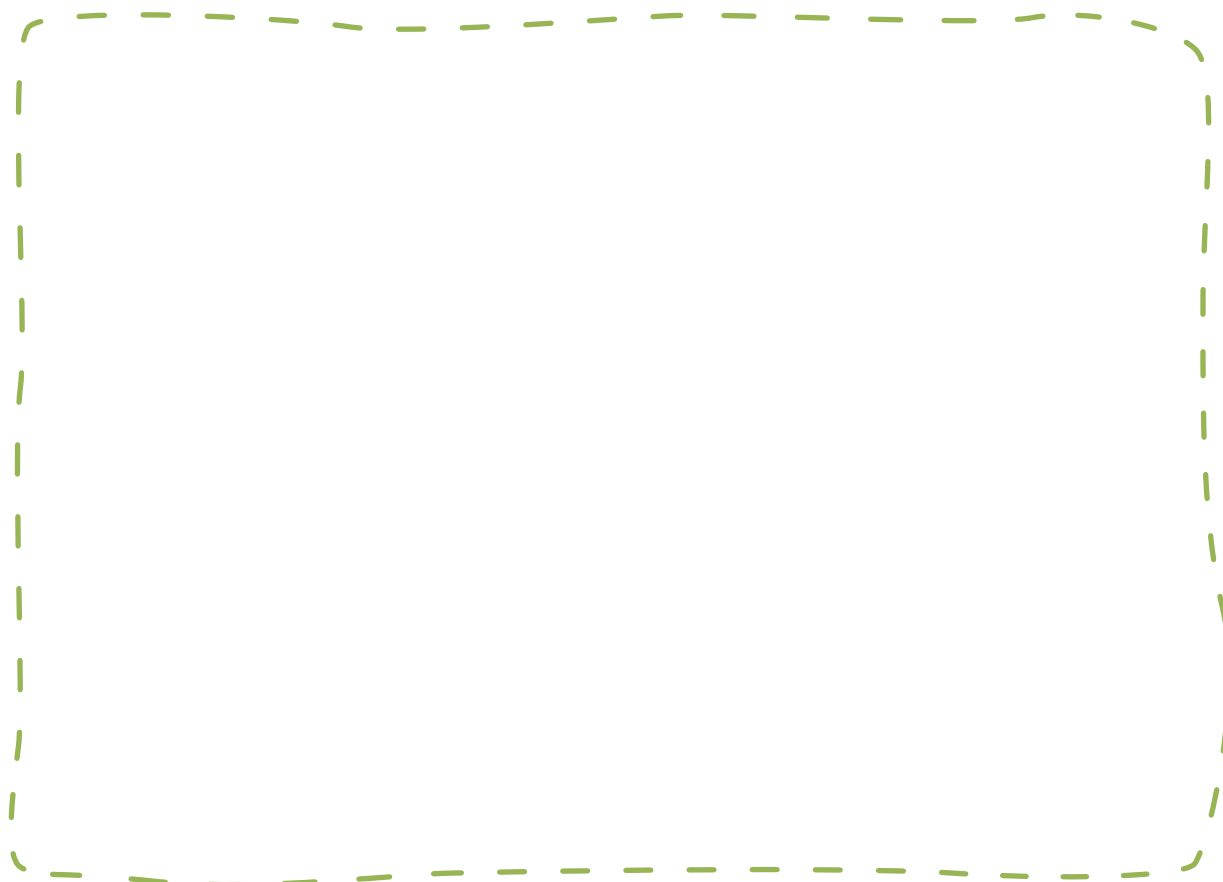
Aktivitu lze doplnit tvořivou hrou OKNO DO KRAJINY
<http://ucimesevenku.cz/atelier/>

OKNA DO PŘÍBĚHŮ

Vystřihnout

8 PŘÍBĚHY Z LISTOVÝCH MAP

Cíl:	Rozvíjet tvořivost a kreativitu méně obvyklou formou. Prohlubovat u dětí vztah ke konkrétnímu místu v jejich okolí. Umět hledat krásu i v méně obvyklých místech (např. betonová džungle).
Čas:	40 min
Věk:	MŠ, 1.–4. třída ZŠ
Místo:	okolí školy se stromy, keři, rostlinami
Období:	začátek je vhodný ve vegetační sezóně, opětovné návštěvy celoročně
Pomůcky:	listy a jiné přírodniny (kamínky, kořínky, šišky apod.), které děti samy najdou, pracovní list Příběh z listové mapy, tužka

1 LISTOVÁ MAPA

Každé dítě nebo skupinka dětí si najde svou listovou mapu – tedy list, který je tak zajímavě vybarvený, že v něm uvidí zakreslenou cestu do tajemného místa.

2 CESTA DO TAJEMNÉHO MÍSTA

V předem domluveném území se může každý sám nebo ve skupině vydat na cestu podle listové mapy. Cesta pouťníky rychle dovede na tajemné místo, které bude právě pro ně něčím kouzelné.

3 TAJEMNÍ OBYVATELÉ

Místo, které děti objeví díky listovým mapám, je opravdu kouzelné a pokud děti budou chtít, může ožít. Mohou se tu objevit malí sousedé, kterým děti mohou pomoci opravit a zdokonalit obydlí. Rodina Kamínků či Kořínků, možná to je rodina Šišková nebo Žaludovi. Bydlí právě v tajemném místě, které si děti díky listovým mapám vybraly.

4 ZACHYCENÍ PŘÍBĚHU

DOBROVOLNÝ KROK

Kdo bude chtít, může zakreslit nebo zapsat, jaký příběh díky listové mapě zažil. Jaké místo objevil, s kterými sousedy se seznámil, co společně vyrobili nebo jaká dobrodružství či objevy děti zažily. Díky listovým mapám se i známé místo může stát kouzelnou zemí, která je plná tajemných bytostí, kouzel, bojů či staveb.

TIP: Pokud vás honí čas nebo špatné počasí, je možné si příběhy zapsat a zakreslit až ve třídě.

5 KAMENNÉ OHLÉDNUTÍ

V závěru může třída pomalu procházet místa a ten, kdo bude chtít, může ukázat a představit sousedy či zážitky.

TIP: Doporučujeme se na místa vracet a objevovat, jak se mění, co nového tam uvidíme, zažijeme. Můžeme rozvíjet i příběhy a zážitky našich malých sousedů.

PŘÍBĚHY Z LISTOVÝCH MAP

2 PŘÍBĚH V OBRÁZCÍCH

3 PŘÍBĚH VE SLOVECH

9 SOLAR SYSTEM

Cíl:	Vyzkoušet si na zadané téma využít cizí jazyk přímo v terénu, zapojit víc smyslů a učit se v pohybu.
Čas:	30 min (dle výběru aktivit)
Věk:	5.–9. třída ZŠ
Místo:	lokalita v okolí školy s možností tvořit z přírodnin
Období:	celoročně
Pomůcky:	přírodniny, pastelky, fixy, papíry, podložky

1 MODEL SLUNEČNÍ SOUSTAVY

Děti mají za úkol vytvořit model sluneční soustavy z přírodnin nebo ji křídou nakreslit na chodník či klackem do písku. Následně zkusí společně pojmenovat co nejvíce jeho částí v cizím jazyce.

2 SLOVNÍČEK

Třída se rozdělí do skupin a každá skupina připraví slovníček, ve kterém je minimálně pět slovíček pro ostatní skupiny (napsané na kameny či papír). Aby se slova neopakovala, mohou si skupiny rozdělit témata. Skupiny pak slovníčky prochází a kontrolují si vzájemně správnost.

3 KLÍČOVÁ SLOVA*

Do skupin dostanou děti klíčová slova (například pět), která musí použít pro vytvoření zajímavého příběhu v cizím jazyce. Na tvorbu příběhu mají přibližně deset minut a pak si je skupiny vzájemně představí.

* Metoda KLÍČOVÁ SLOVA patří k efektivním nástrojům programu RWCT – Čtením a psaním ke kritickému myšlení. Klíčová slova jsou taková slova, která skupina či jednotlivec musí využít při tvorbě příběhu na domluvené téma.

4 VESMÍRNÝ SERIÁL

Jako součást ohlédnutí za společnou práci může v závěru lekce – pokud je čas a chuť – celá třída vymyslet, jak by na sebe jednotlivé příběhy mohly navazovat v seriálu. Je to jen další příjemná příležitost k tréninku komunikace v cizím jazyce.

! TIP

Model do kapsy – vzdálenosti planet od Slunce
<https://www.youtube.com/watch?v=tTMuvtLv4k&pbjreload=10>

10 3D SLOVNÍK VENKU

Cíl:	Používat a procvičovat slovíčka cizích jazyků v praxi. Vyzkoušet si používání cizího jazyka přímo v terénu, zapojit víc smyslů.
Čas:	20–40 min (dle výběru aktivit)
Věk:	pro cizí jazyk 2.–8. třída ZŠ, pro český jazyk MŠ, 1. třída ZŠ
Místo:	lokalita v okolí školy s možností tvořit z přírodnin
Období:	celoročně (i na sněhu je to zážitek)
Pomůcky:	papírky nebo kameny, tužka, fix (velký papír, lepenka)

1 DOTKNI SE SLOVÍČEK

Učení venku dovoluje vytvořit netradiční 3D slovník a zapojit při učení nových slov (či opakování již známých) více učebních stylů. Skupiny či jednotlivci mají za úkol připravit malý obrázkový slovníček – slova mohou/nemusí být zadána. Pokud fouká, využijeme psaní na kamínky, křídou na chodník nebo nalepujeme kartičky na velký papír, který využijeme znovu ve třídě.

TIP: Témat pro opakování slovíček je venku mnoho. Podstatná a přídavná jména kolem nás, porovnávání: co je větší/menší, bližší/vzdálenější, opakování předložek (za, před, v, u, ...) na konkrétních místech a sloves v pohybu.

2 HÁDANKY VE SLOVNÍKU

Varianta hry DOTKNI SE SLOVÍČEK. Skupinky nebo jednotlivci nepřipravují obrázkové slovníky, ale hádanky. Připraví přírodniny, které naznačují slova, a úkolem je přiřadit k nim správná slova na papírku/kartónu. Na papírku mohou slovům chybět písmena apod. Cílem není připravit co nejtěžší úkoly, ale v praxi otestovat své znalosti a užít si legraci. Hodnocení může proběhnout formou společné diskuze se sebehodnocením – to mívá největší dopad.

3 SLOVNÍK NA CHODNÍKU

Základem je najít vhodné kamínky. Pak děti samy nebo ve skupinách popisují části svého těla, tentokrát ale v cizím jazyce. Snadná slova v anglické či jiném jazyce (např. oko, ruka, nos, noha) mohou psát nejmenší. Větší děti už zvládnou psát náročnější slova. Na závěr se všechny kameny umístí např. do siluety člověka namalovaného křídou na chodník.

Učíme se venku

JAZYKY

Tato publikace obsahuje následující lekce:

- 1 ABECEDA
- 2 KAMENY, KTERÉ MLUVÍ
- 3 U, Ú, Ů
- 4 TVRDÉ, MĚKKÉ, OBOJETNÉ
- 5 VYJMENOVANÁ SLOVA
- 6 ČTENÁŘSKÉ DÍLNY
- 7 OKNA DO PŘÍBĚHŮ
- 8 PŘÍBĚHY Z LISTOVÝCH MAP
- 9 SOLAR SYSTEM
- 10 3D SLOVNÍK VENKU